



31.3.2014

PRANEŠIMAS NARIAMS

Tema: Peticija Nr. 0509/2013 dėl planų statyti lignito kasyklą teritorijoje aplink Ponecą, Krobiją ir Oczkowice (Didžiosios Lenkijos vaivadijos pietinėje dalyje), kurią pateikė Lenkijos pilietė Sylwia Maćkowiak asociacijos „Nasz Dom“ vardu

1. Peticijos santrauka

Asociacija „Nasz Dom“ (Mūsų namai) prieštarauja planams teritorijoje aplink Poneco, Krobijos ir Oczkowice miestus statyti atvirojo tipo lignito kasyklą, o ateityje – elektrinę, kurioje bus deginamas šioje teritorijoje iškastas lignitas. Asociacijai priklauso šios teritorijos gyventojai, kurie yra susirūpinę, kad įgyvendinant šį projektą bus padaryta nepataisoma žala regiono kraštovaizdžiui, taip pat teršiama aplinka.

Kasybos įmonei „PAK Górnictwo Sp. z.o.o.“ 2011 m. gegužės mėn. buvo suteikta licencija, ji jau pradėjo preliminarinius gręžimo darbus šioje teritorijoje.

2. Priimtinumas

Paskelbta priimtina 2013 m. lapkričio 19 d. Komisijos buvo paprašyta suteikti informaciją (pagal Darbo tvarkos taisyklių 202 straipsnio 6 dalį).

3. Komisijos atsakymas, gautas 2014 m. kovo 31 d.

„Peticijos pateikėja, asociacija „Nasz Dom“, prieštarauja planams statyti atvirojo tipo lignito kasyklą. Gyventojai nesutinka, kad būtų vykdomi pradėti žvalgybos darbai. Darbai vykdomi remiantis Aplinkos ministro sprendimu (2011 m. gegužės 11 d.) leisti vykdyti žvalgybos darbus ir nustatyti lignito telkinius Poneco, Krobijos ir Oczkowice teritorijose. Peticijos pateikėja nurodo, kad šis regionas turi ekonominių ir istorinių ryšių su moderniuoju žemės

ūkiu (ji taip pat pateikia pavyzdžių, parodančių kiek šiame regione yra maisto perdirbimo gamyklų). Todėl vietos bendruomenės mano, kad atvirojo tipo lignito kasyklos statybos planai kelia grėsmę jų socialiniams ir ekonominiams interesams. Peticijos pateikėjos nuomone, savivaldybės ir Aplinkos ministro veiksmai, kuriais suteikiamas leidimas vykdyti žvalgymo darbus, pažeidžia Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnį. Be to, peticijos pateikėja kelia klausimą dėl Lenkijos nuostatų dėl išsiuntimo ir tokių nuostatų suderinamumo su Lenkijos konstitucija. Peticijos pateikėja taip pat nurodo sprendimą, pagal kurį investuotojui suteikiama teisė vykdyti žvalgymo darbus, kuriame yra neatidėliotino taikymo sąlyga, kuri, peticijos pateikėjos manymu, pažeidžia nuosavybės teises. Apibendrinant galima pasakyti, kad peticijos pateikėja mano, jog dabartinė padėtis rodo, kad pažeidžiami Pagrindinių teisių chartijos 6 ir 37 straipsniai. Peticijos pateikėja taip pat atkreipia dėmesį į Buveinių direktyvos 6 straipsnio nuostatų pažeidimo galimybę, jei atvirojo tipo kasykla būtų patvirtinta.

Komisijos pastabos

Dėl tariamo Pagrindinių teisių chartijos pažeidimo

Pagrindinių teisių chartija visų pirma taikoma ES institucijoms. Ji taip pat privaloma nacionalinėms institucijoms, tačiau tik joms įgyvendinant ES teisę. Konkrečiu skundo dėl nacionalinių valdžios institucijų, tai yra Lenkijos aplinkos misterijos, veiksnių atveju, galima laikyti, kad jos įgyvendino ES teisę tik tuomet, kai jos priėmė sprendimą atitinkamo ES teisės akto taikymo srityje, pavyzdžiui, įgyvendinant Poveikio aplinkai vertinimo (PAV) direktyvą (2011/92/ES) arba Buveinių direktyvą (92/43/EEB). Šiuo procedūros etapu kompetentingos valdžios institucijos dar nepriėmė jokio sprendimo suteikti leidimą laikantis nacionalinio teisės akto, kuriuo įgyvendinama kokia nors ES direktyva. Panašu, kad taip yra iš esmės dėl to, kad dar nepasiektas atitinkamas procedūros etapas, t. y. konsultacijos su asmenimis, kuriems sprendimas (pavyzdžiui, leidimas vykdyti kasybos darbus tam tikroje vietoje) gali daryti poveikį.

Tačiau kai bus pasiektas šis procedūros etapas, atitinkamos nacionalinės valdžios institucijos privalės laikytis Pagrindinių teisių chartijos, įskaitant teisę į privatų ir šeimos gyvenimą (7 straipsnis), teisę į nuosavybę (17 straipsnis) ir pareigą į savo politiką įtraukti aukšto lygio aplinkos apsaugą. Dėl tariamo Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio pažeidimo reikia pažymėti, kad ši nuostata privaloma tik Europos institucijoms, organams ir agentūroms. Todėl ji nėra tiesiogiai taikoma valstybėms narėms. Tačiau teisė į gerą administravimą yra vienas pagrindinių Europos Sąjungos teisės bendrų principų, kurią gerbti valstybės narės įsipareigojo, visų pirma vykdydamos administracines procedūras, kuriomis įgyvendinama ES teisė, kaip aptariamam atveju.

Dėl tariamo Direktyvos 92/43/EB pažeidimo¹

Peticijos pateikėjai susirūpinimą kelia tai, kad tuo atveju, jei atvirojo tipo lignito kasyklai būtų suteiktas leidimas, depresijos paviršius neigiamai paveiktų „Natura 2000“ teritoriją Dolina Baryczy, kuri yra už planuojamos atvirojo tipo kasyklos ribų. Toks neigiamas poveikis pažeistų Buveinių direktyvos 6 straipsnį.

¹ OL L 206, 1992 7 22, p. 7.

Tačiau iš pateiktos informacijos matyti, kad leidimo vykdyti šį projektą suteikimo procesas dar neprasidėjo. Vyksta tik žvalgymo darbai vietose, kurios yra už „Natura 2000“ teritorijos ribų. Remdamasi pateikta informacija Komisija negali daryti išvados, kad buvo pažeistos Buveinių direktyvos nuostatos. Jei investuotojas nuspręs projektą įgyvendinti, jis privalės prašyti priimti sprendimus dėl leidimų, kurių reikalaujama pagal Lenkijos teisę (sprendimas dėl aplinkosaugos) ir dėl to bus atliekamas būtinas galimo poveikio „Natura 2000“ teritorijai vertinimas.

Dėl viešų konsultacijų klausimo

Peticijos pateikėja taip pat teigia, kad dėl atvirojo tipo lignito kasyklos toje vietovėje planų nebuvo konsultuotasi su savivaldybe ir su susijusiais visuomenės atstovais.

Remiantis peticijos pateikėjos pateikta informacija yra aišku, kad sutikimo dėl projekto plėtojimo procesas dar neprasidėjo. Jei prasidės leidimo dėl atvirojo tipo kasyklos suteikimo procesas, pagal Lenkijos teisę numatytos viešos konsultacijos, kurios turės būti vykdomos aplinkosaugos leidimo išdavimo procedūros metu. Šiuo reikalavimu perkeliama Direktyvoje 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių objektų poveikio aplinkai vertinimo (PAV direktyva)¹ numatyta pareiga.

Dėl priemonių, kurių imtasi, nesuderinamumo su Lenkijos konstitucija, klausimo

Komisijos nėra kompetentinga tirti, ar priemonės, kurių imtasi, atitinka Lenkijos konstituciją.

Išvados

Remdamasi turima informacija, Komisija dabar negali nustatyti, kad buvo pažeisti ES aplinkos teisės aktai.“

¹ OL L 26/1, 2012 1 28.